

PEDER LUND

DAIDO MORIYAMA: VINTAGE PHOTOGRAPHS FROM THE 1960S AND 70S

Peder Lund September 8 - October 7, 2007

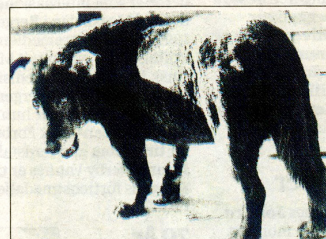
- p. 3 Lars Ramberg, "Uglamorøst storbyliv", *Aftenposten*, September 15, 2007
- p. 4 Kåre Bulie, "på Japan-veien", *Dagbladet*, September 30, 2007
- p. 5 Kåre Bulie, "Kulturtipset", *Dagbladet*, September 20, 2007
- p. 6 Mona Larsen, "Japanske årgangsfotografier", *Dagsavisen*, Septemebr 14, 2007
- p. 7 Marte Spurkland, "The Copy Machine", *Dagens Næringsliv*, September 8, 2007

Oppsiktsvekkende og personlige bilder av den vestlige kapitalismens inntog i Japan etter den annen verdenskrig

«Provoke no. 2», 1969. En rekke diffuse bilder av nakne, poserende kvinner er tatt på såkalte Love Hotels i Japan.

Uglamorøst storbyliv

«Misawa» (Stray Dog), 1971. Dyr som lever på gaten går igjen som motiv i Moriymas fotografier.

Utstilling foto

Daido Moriyama
«Vintage»,
fotografier fra 1960- og 70-tallet
Galleri Riis

Galleri Riis presenterer nå en større gruppe fotografier av den prisbelønnede japanske fotografen Daido Moriyama, laget på 1960- og 70-tallet. De fleste av Moriymas arbeider viser motiver fra Tokyo, og belyser byens utvikling etter den annen verdenskrig under påvirkning fra USA og Vesten.

I bildene møter vi en rekke karakteristiske symboler på den vestlige kapitalismen, som moderne høyhus, utstillingsvinduer proppfulle av varer og, ikke minst, reklameplakater for vest-

lige filmer, med skuespillere i stereotype positurer.

Oppgjør. Men samtidig kontrasterer Moriyama dette konseptet med direkte uglamorøse sider ved det moderne storbylivet. I bildene ser vi nemlig også nedslitte gater i fattigslige boligstrøk, biler som har frontkollidert og fabrikkpiper som spyrr ut sort røyk. Slik sett representerer arbeidene til Moriyama på mange måter et oppgjør med urbaniseringen og vestliggjøringen av det japanske samfunnet.

Menneskene vi møter i fotografiene, fremstår i de fleste tilfeller som ofre for det moderne samfunnet. Utstillingen viser blant annet en rekke diffuse halvpornografiske fotografier av nakne kvinner tatt på såkalte Love Hotels. Ett arbeid viser en gutt med Downs syndrom, som poserer på en nesten truende måte for kamera, med sterkt

skjelende øyne. Også de tilsynelatende vellykkede, som en gruppe pelskledd unge kvinner «ute på byen», fremstilles som oppstyltede, utilnærmelige vesener.

Tilbakevendende motiv. Dyr som lever på gaten er ellers et tilbakevendende motiv i fotografiene til Moriyama. Det er nærliggende å se også disse som bilder på menneskets fremmedgjorte situasjon i den moderne storbyen. Moriymas mest kjent bilde, som er inkludert på utstillingen, viser for eksempel en skitten hund med gapende munn som stirrer med livløse øyne inn i kameralinsen.

Fotografiene er gjennomgående tatt med håndholdt kamera, og motivene er i så godt som samtlige tilfeller preget av skrå kameravinkler og abrupte beskjæringer. Dette underbygger bildenes subjektive uttrykk, og skiller dem fra mer tradisjonelle

dokumentarfotografiske fremstillinger. Snarere kan man se en forbindelse mellom Moriymas fotografier og litterære skildringer, som Jack Kerouacs berømte beatroman «On the Road». Moriyama har oppkalt en serie arbeider fra 1972 etter denne boken, som består av fotografier tatt ut gjennom bilvinduet.

Kritisk lys. Fotografier av den moderne storbyen, av den typen vi ser i Moriymas arbeider, utgjør et vesentlig innslag innen nyere kunsthistorie, og dessuten moderne visuell kultur

mer generelt. De mest kjente eksemplene på slike bilder finnes i amerikansk etterkrigsfotografi, blant annet arbeider av Helen Lewitt, Diane Arbus og Robert Frank. Disse kaster på hver sin måte kritisk lys på fremveksten av moderne storbyliv i deres hjemland. I dagens situasjon, hvor globaliseringen innen både kunsten og verden generelt blir stadig mer påtagelig, virker det betimelig å rette oppmerksomheten mot den japanske grenen av denne betydelige fotografiske tradisjonen, og Moriymas arbeider spesielt.

TRULS RAMBERG

«Arbeidene til Moriyama representerer på mange måter et oppgjør med urbaniseringen og vestliggjøringen av det japanske samfunnet»

Daido Moriyamas beatinspirerte fotografier hos Galleri Riis bringer den tidlige japanske etterkrigstidas motsetningsfylte storbyliv til Oslo.

På Japan-veien

DEN HAR et glassaktig, men likevel merkelig intenst blikk. Den er i høyde med – ser nesten ned på – betrakteren. Lyset lager et skarpt mønster i den ustelte pelsen. «Stray Dog» fra 1971 er et av japanske Daido Moriyamas mest kjente bilder – og et av de mest symboltunge. Den 69 år gamle fotografen identifiseres ofte nettopp med «løshunden» – outsidersen og observatøren i stadig bevegelse i storbyenes undergrunn og bakgater. «Stray Dog», som han tok i nærheten av en amerikansk militærbase i nord-Japan, pryder ikke bare omslaget til katalogboka som ble laget til den viktige utstillingen «Daido Moriyama: Stray Dog» på San Francisco Museum of Modern Art i 1999 – som bidro til ytterligere å styrke Moriyamas posisjon også i Vesten: «Det er et hypnotisk, hardt og veldig personlig bilde. Frosset i øyeblikket har hunden også en primitiv, mystisk energi som går ut over det umiddelbare øyeblikket. Den framstår som magisk, demonisk...», skrev kurator Sandra S. Phillips. Hundebildet er dessuten et av de mange slående svart-hvitt-fotografiene som nå stilles ut på en omfattende Moriyama-utstilling hos Galleri Riis i Oslo. De aller fleste bildene er fra fotografens unge glandsdager i 1960- og 1970-åra.

MORIYAMA FORLOT sin hjemby Osaka og flyttet til Tokyo for å etablere seg som fotograf i en gullalder i japansk avantgardekultur. Erfaringen av de grusomme bombene som avsluttet andre verdenskrig og det fortsatte amerikanske militære nærværet i Japan, formet en ny generasjon opposisjonelle kunstnere, forfattere, dansere og teater- og filmfolk. Sammen med navnene Moriyama full av beundring snart møtte, Shomei Tomatsu og Eikoh Hosoe, skulle den unge grafiske designeren med åra bli en av de virkelig betydningsfulle signaturer i Japans stolte fototradisjon i etterkrigstida. Ved siden av møtene med sine japanske kolleger, skulle oppdagelsen av William Kleins berømte fotobok fra New York (1956), Jack Kerouacs beatroman «On the Road» (1957) og Andy Warhols kunsterskap vise seg å bli helt avgjørende for Moriyama.

MED KLEIN delte Moriyama ikke bare sansen for tekniske eksperimenter og

Japan Photo: Daido Moriyama står sentralt i den sterke japanske fototradisjonen i etterkrigstida. Her «Japan, a Photo Theater II» (1978).

Foto: Daido Moriyama/Galleri Riis

den billedmessige forvirringen de kunne skape (Moriyama er kjent for uskarpe, kontrastrike bilder), men den umettelige appetitten på det urbane liv som motiv: «Jeg ble så rørt og provosert av Kleins fotobok at jeg brukte all min tid i Shinjuku's gater, der jeg blandet meg selv med lydene og massene...», har Moriyama skrevet. Men først og fremst fotograferte han Tokyo-gatene ustanselig. Med Klein delte han etter hvert også interessen for tabloidfotografi og amerikaneren Weegee, som i 1930-åra fotograferte kriminelle og ofrene deres i New York City. Kerouac inspirerte den rastløse Moriyama til å reise Japan rundt og fo-

tografere det han så gjennom bilvinduet, slik beatnikene i «On the Road» reiser i USA (Moriyama-boka «Hunter» er dedisert til Kerouac). Med Warhol delte han interessen for bilder av bilder, for å arbeide i serier og for vestlig forbrukskultur: Ikke bare fotograferte Moriyama supermarkedets hermetikk og colaflasker Warhol-style, han laget serien «Accidents», som med sine bilvrak åpenbart refererer til Warhols berømte bilkræsbilder.

SÅ OPPTATT av USA og vestlig popkultur var den unge Moriyama at han laget en egen fotobok om New York da han reiste dit i 1971 (han bodde

selvsagt på Chelsea Hotel). Tidlig i karrieren hadde han dessuten fotografert livet i og rundt en amerikansk marinebase i Japan. Men Moriyamas produksjon er mangfoldig, og fanger opp langt mer enn etterkrigs-Japans møte mellom eldgammel tradisjon og amerikansk modernitet: Fotoboka som ble gjennombruddet hans, «Japan: A Photo Theater», utgitt i opprørsåret 1968, handler om en slags teaterunderverden i Tokyo som illustrerer den gamle ideen om livet-som-scene (Moriyama fotograferte stripere, dverger, menn i kvinneklær og prostituerte på en måte som sender tankene til hans amerikanske samtidige Diane Arbus). I 1970-åra reiste Moriyama dessuten ut på landsbygda og tok sine egne varianter av erkejapanske motiver som templer og kirsebærblomstringer, langt fra den hyperurbane konteksten han er mest kjent for å arbeide i.

MORIYAMA ER tildelt en sentral plass i Martin Parr og Gerry Badgers storverk om fotoboka. De utroper tiåra etter krigen i Japan til et høydepunkt i fotobokas historie, og kaller Moriyamas bok «Bye Bye Photography» (han forlot fotografiet i flere år seint på 1970-tallet) «en av de mest ekstreme fotobøker som noensinne er utgitt» – «Tonen er så mangetydig at det ikke er klart om vi erfarer en drøm eller et mareritt, spenning eller fortvilelse – eller begge på samme tid». Men først og fremst er Moriyamas navn knyttet til et av fotohistoriens mest mytologiserte magasiner, japanske Provoke, som kom ut bare tre ganger. Moriyamas mest berømte yngre kollega, den hyperaktive fotobokutgiveren Araki, har kalt det «en bombe i japansk fotografi». Moriyama bidro i to utgaver, blant annet med en erotisk billedserie som i dag er klassisk. Sandra S. Phillips sammenlikner ham med den unge Henri Cartier-Bresson og hans bilder av storbyenes gateliv: «Moriyama er en ekspresjonist: Han innehar en mørk, intens erotikk og en sans for det tragiske. Han forstår konfliktene i det japanske samfunnet – mellom aksept for vestlig kultur og jakten på en egen japansk identitet, mellom aksept av moderniteten og beundring for tradisjonelle japanske ritualer og skikker».

kabu@dagbladet.no

KULTUR

DIKTET

Champs Élysées

Mens Linden dufter, Nattergalen kvæder,
jeg føler Sangens Evne i mit Bryst
og denne Fylde af dædalisk Lyst,
der er elysisk over alle Glæder.

Jeg iler over Torve, gjennom Stræder,
til min Mansard, hvor Alt er luunt og tyst;
der skal min Psyche vinde Liv og Røst
og Vingepragt og ætherlette Klæder.

Men ak - paa Veien, i den travle Gade,
der tygge, vrøvle, skraale tusind Munde;
og Omnibus og Varekarrer knage.

Champs Élysées, en deilig Promenade;
det er det Hele - Drømmen gik til Grunde;
jeg har en maadelig Sonnet tilbage.

Johan Sebastian Welhaven «Digte» 1839 (1838)

• Mer om forfatteren på Dagbladet.no/litteratur

KULTURTIPSET

Galleri Riis: Daido Moriyama

KUNST: Nylig åpnet Galleri Riis en omfattende utstilling av bildene til den 69 år gamle japanske fotografen Daido Moriyama. Han er en viktig representant for Japans betydelige fototradisjon i etterkrigstida. De vakre, kontrastrike svart-hvitt-bildene hans fra 1960- og 1970-åras Tokyo dokumenterer et Japan som er i ferd med å møte vestlig konsum- og popkultur. Hos Moriyama, som lot seg påvirke både av beatkulturens Jack Kerouac og popkunstens Andy Warhol, møter eldgammel japansk tradisjon en gryende global modernitet. På Riis vises både erotiske motiver, gate- og arkitekturbilder og Moriymas høyst symbolske motiv, løshunden.

Kåre Bulie
Kulturjournalist i Dagbladet

HYDRO

Tormod Hermansen:
Hamskifte i Hydro

>>Følg debatten på dagbladet.no/
debatt. Les innlegget på side 43.

Den virkelige Tom Lefroy

Tom Lefroy, som er Jane Austens store kjærlighet i «Becoming Jane», var en flørt også i virkeligheten. «Nå er dagen kommet hvor jeg skal flørte for

siste gang med Tom Lefroy», skriver hun til søsteren 16. januar 1876. «Når du mottar dette vil det være over. Tårene flommer mens jeg skriver.

Det er en rapport om at han skal gifte seg.» Brevene holdes i en humoristisk tone, og forskerne strides om hvor dypt affeksjonen gikk.

Tom Lefroy

IDEEER

Inger Merete Hobbestad
imh@dagbladet.no

Framtoningen er omtrent den samme. Det er fremdeles snakk om en ung kvinne i yppig, utringet empiredrakt, med krøllene pent dandert nedover panna og en staselig mann i bakgrunnen som hun av ymse årsaker har litt problemer med å få gifte seg med. Men filmheltinner som er forbundet med Jane Austens liv eller verk oppfører seg svært forskjellig fra hverandre. Den siste Hollywood-stjernen til å trekke i kyse og underskjørt er fagre Anne Hathaway, som spiller 1800-tallsforfatteren selv i «Becoming Jane». Austen selv forble utgift, men antydninger i brevene hennes om en flørt i 20-årsalderen har satt fantasien i sving hos forfatteren Jon Spence og filmskaperne, som sammen har skapt en historie om en selvpoplevd, smertelig romanse som skal ha inspirert Austen til å skrive sine klassiske romaner. Og her er det ikke noe knussel. Dette er en kjærlighet som kun kan beskrives gjennom store ord og lange kyss. Som Janes elskede Tom Lefroy (James McAvoy) spør: «Hvilken verdi vil livet ha, hvis vi ikke er sammen?»

ETTERSOM DE FLESTE av Austens brev ble brent av søsteren Cassandra er det vanskelig å bedømme sammenhengen mellom den historiske Jane og den filmatiske. Men skal man dømme etter tonen i forfatterens feirede romaner er de ganske ulike. Det nærmeste man kommer spørsmål som Toms i Austens romaner er debuten «Northanger Abbey», en parodi på de høyttrevende, gotiske kjærlighetsromanene som var populære i forfatterens ungdom. Og det er ikke bare troen på kjærlighet som uttrykkes så storslagent i «Becoming Jane». Stivbente sosiale normer og skrivende kvinners kår betraktes med en retrospektiv oppgittethet, og om bruk av ironi er blitt uironisk anklaget også ved andre anledninger, har den vel sjelden blitt så uironisk forsvart. «Becoming Jane» opererer uten undertekst.

Det må sies at arven etter Jane er særdeles velegnet for sjangeren «romantisk komedie». Det ligger en romantisk fantasi til grunn for alle Jane Austens historier. Elizabeth Bennet i «Pride and Prejudice» kan bli aldri så fornærmet når den arrogante Mr. Darcy nekter å danse med henne – som i enhver klassisk kjærlighetshistorie vet leseren lenge før hovedpersonene selv at de er som skapt for hverandre. Og som så ofte virker tiltrekningen og den seksuelle spenningen mellom de to desto sterkere fordi den er motvillig. Likevel er det sterkt realistiske, satiriske og distanserte draget i romanene minst like frydefullt. Kyss og bryllup springes fort over – forfatteren er mer opptatt av den flau situasjonen som oppstår når forskjellige uspiselige slektninger kommer på besøk to måneder senere.

AUSTENS NIVÅ er detaljplanet, ikke den svulmende overbygningen. Hennes kammerspill finner sted i en sterkt regulert verden, der høflighetsnormer, klasser og konvensjoner styrer. Austens kvinner er ofte kritiske til sin egen begrensede rolle, snob-

I «Becoming Jane» viser Anne kresen i sine formuleringer.

Djevel

ROMANSE: Jane Austen (Anne Hathaway) forble utgift,

beri latterliggjøres og fremstilles som en ofte desperat hersketechnik. Men hadde bøkene vært så rent tendensløse, ville de vært langt grunnere enn de er. For i større grad enn å skille mellom rett og galt i samfunnet er Austen opptatt av å se hva dame og herrene gjør med spillerommet de faktisk har. De strenge reglene for sosialt samvær tigger om å bli utnyttet kreativt, med humor, ironi og tvetydigheter, og Vivien Jones bemerker at Austen fordrer en oppmerksom leser, som legger merke til de ørsmå forskjellene i hovedpersonenes språk, klesdrakt og bevegelser. Fordi det legges så klare begrensninger på dem, kommuniserer mennene og særlig kvinnene i stor grad gjennom nesten umerkelige nyanser. Stemmer heves sjelden, selv om det er selve livslykken som står på spill.

De beste filmatiseringene av Austens romaner viser da også stor lekelyst og finger-spissfølelse i portretteringen av de spretne samtalene hos Austen. I Ang Lees «Sense and Sensibility» fra 1995 holder Emma

Japanske årgangs- fotografier

«In a Valley» fra 1973, fotografert av Daido Moriyama, er med på stor utstilling i Oslo.

**Svart-hvitt-
fotografier
i suveren
tapning ser-
veres nå i
Galleri Riis.**

MONA
LARSEN

PÅ GALLERIET

Galleriet viser den store utstillingen «Daido Moriyama, vintage fotografier fra 1960-70-tallet». Den japanske fotografen regnes blant de fremste representantene for subjektiv dokumentarfotografi, en retning som har vært dominerende innen etterkrigstidens japanske fotografi. Utstillingen i Galleri Riis presenterer 71 årgangsfotografier fra ovennevnte tiår og 20 arbeider i større format. Dette er nye print laget med utgangspunkt i gamle negativer. I galleriets showroom vises «Shinjuku 1973» som Moriyama kaller en videoversjon av «Farewell Photography».

Bildene til den japanske fotografen gjenspeiler møte med vestlig kultur og bruddet med tradisjonelle verdier. Daido Moriyama (69) fotograferte slik ingen hadde gjort før. Han fotograferte populærkultur og erotiske scener, for å nevne noe. Sterke svart-hvittkontraste,

kornete og uskarpe gjengivelser og uvanlige vinklinger er blant virkemidlene. Moriyama var meget inspirert av William Kleins brutale gatebilder fra New York på slutten av 1960- og 1970-tallet. Foruten Klein var han opptatt av Andy Warhol og hans silketrykk av politifotografier.

Moriyama er tidligere presentert i Norge med regissør Kenjiro Fujiis helfestens dokumentar om fotografen under Oslo internasjonale filmfestival for fire år siden. Filmen ble laget i 2001.

Daido Moriyama har hatt stor påvirkning innen nyere japansk fotografi. Han har ledet workshops og har undervist i tillegg til at han har gitt ut en rekke fotobøker.

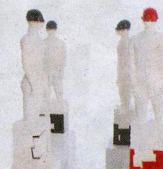
Moriyama har også deltatt på mange viktige utstillinger, blant disse er «New Japanese Photography» på Museum of Modern Art i New York i 1974, den retrospektive mønstringen «Stray Dog» i San Francisco Museum of Modern Art i 1999, og «Daido Moriyama» ved Fondation Cartier pour l'art contemporain i Paris for fire år siden.

I tillegg til utstillingen i Galleri Riis er Daido Moriyama aktuell med utstillinger i Centro Andaluz de Arte Contemporáneo Sevilla, og Die Photographische Sammlung SK Stiftung Kultur i Köln.

Hvor: Galleri Riis, Filipstadvn. 5
Når: Varer til 7. oktober

ANDRE UTSTILLINGER:

Galleri IKM
Presenterer Rosina Yzenga «Mirada contra mirada», foto. (Tøyenbekken 5)
Galleri Nobel
Bente Elisabeth Finseraas «Himmelhoppere», malerier. (Henrik Ibsens gt. 60)
Sound of Mu
Urban Interface Oslo, utstilling i Oslos byrom: bl.a. Laura Beloff, Jørgen Larsson og Sancho Silva. (Markvn. 58)
Doga Norsk Design- og Arkitektursenter
Juvénarte, kultur-mønstring for alle som studerer kunst-, design-, scene- og mediefag i utlandet. (Hausmannsgt. 16)
Siste dag søndag
Albin Art
Wenche Finnes, malerier. (Briskebyvn. 42)
Albin Upp Galleri & Kunstkafe
David Sture, Randi Leivestad Olsen, maleri. (Briskebyvn. 42)
Fotogalleriet
«Grey Scale», Morten Andenæs og Ola Rindal. Kurator Tom Sandberg. (Møllergt. 34)
Galleri BOARuta
Pakarklyte, arbeider i porselen. (Rådhusgt. 19)
Akoya
Smykkeutstilling med Geo. Silverado & Mos Modus, tre norske gullsmeder. (Bygdøy allé 35)
Galleri RS
Billedkunstner Eivind Witteman stiller ut skulpturer i «Rotunda-prosjektet». (Akersgt. 59)

Eivind Wittemanns «Matemind» stilles ut Galleri RS.

På Sporet Galleri
Høstkollektivutstilling med Pål Gulsrud, Danilo Ivanovic, Tine Vermeli og Jane Ryttnar, malerier. (Eckersberg gt. 41)
Atelier Nord
«urban interface / oslo», en utstilling om hva som skjer i overgangen mellom det private og det offentlige. Seks verk vises i bydelene Tøyen, Grønland og Grünerløkka. (Lakkegt. 55 D)
Bærum Kulturhus
Sandvika: Eva Kurseth, maleri. (Claude Monets allé 27)
Hole Artcenter
Krokkleiva: Kollektivutstilling m/bl.a. Elenor Martinsen, Gunilla Holm og Cathrine Knudsen. (Utstranda

665)
Galleri Vanntårnet
Nesodden: Jone Skjensvold, fotografi, skulptur, grafikk, akvarell, video, audio, objekter og animasjon.
Galleri Henrik Gerner
Moss: Camilla Grythe, malerier. (Henrik Gerners gt. 7)

Siste helg

Galleri Jan Graff
Multikunstner Michael Krohn stiller ut malerier. (Radarnv. 4)
Dalype Galleri
Gruppe 13, bl.a. Anna Lisa Holta, Helene Maatje og Jorunn Krogstrand, maleri, glassarbeid og tegning. (Bentsegt. 1)
Galleri Kjeldas
Erna Gil Billdal, malerier. (Frognergt. 22)
Galleri Elenor
Per Kranstad, malerier. (Kirkevn. 50)
Graffill Galleri
«Images 30», britisk illustrasjon, 80 originalillustrasjoner valgt ut fra de beste arbeidene i den årlige konkurransen «Images» som ble arrangert for 30. gang i fjor. (Kongens gt. 7)
Siste dag 19. september
Tegnerforbundet
Galleri
Ingrid Jangaard Ousland (75-årsjubileum), tegninger, Brita Skybak «ROM», akryl og tusj. (Rådhusgt. 17)
Galleri A/Galleri A minor
Rigmor Poenaru «Under overflaten», maleri/Christian Hoel Skjønhaug. «TaMeg – it took a time to want to tell you this», maleri. (Vibes gt. 11-13)
Frie Kunster
Camilla Kloster og Zinnia Gjengst, tegning, grafikk. (St. Olavs gt. 7)
Galleri Semmingsen
Esther Marie Bjørneboe, maleri. (Niels Juels gt. 50)
Blomqvist
Kunsthandel Morten Gran «Autocolour», maleri, Nils Martin «Rustningstid», maleri. (Tordenskioldsgt. 5)
Kunstnerforbundet
A K Dolven «what can I do for you», installasjon, Arne Ingvaldsen, installasjon og Synnøve Korssjøen «Alle fugler små de er – kommer de tilbake?», metallarbeider. (Kjeld Stubbs gt. 3)
Stenersenmuseet
Lotte Konow Lund «What has been shown cannot be said», tegning, fotografi og video. Rolf M. Agaard «Street Art», fotografier av gatekunst. (Munkedamsvn. 15)
Munch-museet
Sommerutstilling med høylys fra fra den faste samlingen i maleri og grafikk. (Tøyengt. 53)
Siste dag i morgen

(Profile)

September 8/9 2007

Page 46-48 in the Dagens Næringsliv Weekend Magazine

THE COPY MACHINE

Photographer Daido Moriyama does not like well-ordered and organized cities. This weekend he is in Oslo.

Marte Spurkland and Kai Wiedenhoefer (*photo*), *Cologne*

-This sounds pompous and strange, know. But some times, when I photograph cities, I get the sensation that I can see the future.

The Japanese master photographer Daido Moriyama has always been attracted to all things urban. Throughout more than 40 years as a photographer, city life and city scenes have been recurring motifs. In the cities, he sees how humanity functions, he says. With all its desire, all its joys and vices.

- I like cities that are busy, packed with people, unorganized. The mix of people in the big city is like the mix of people in the world. Clean, well-ordered and organized cities do not interest me. That is not where I find my motifs.

Exactly how Moriyama uses the camera to look into the future, he cannot explain.

- It is just a feeling I get. Perhaps what I see through my lens, is what will happen in the future. Or I get the opposite feeling: That this is something that could have happened 300 years ago. Photography is both past and future. It is *dèjà vu* and *jamais vu* at the same time.

The stray dog. Daido Moriyama has status of being one of Japan's most important living artists. He is first and foremost known for having taken pictures of a Japan and a Tokyo in rapid development, through industrialization and wild identity pursuits, from the early 1960s to the present. He is also known for delving into the shadows when photographing. Moriyama has spent countless nights in Tokyo's "red light district" Shinjuku, he has pursued crime scenes, sat in the back rooms of strip joints and generally aimed his lens at the sides of humanity not often presented in bright daylight. He has recently been in the limelight of Western focus. The art scenes in New York, San Francisco, Los Angeles, Paris and London have all had Moriyama exhibitions the past years. This fall, Valencia, Cologne and Oslo await their turn.

But the travels are tiring. Moriyama is tired. The day before this week's opening in Cologne, he kindly asks permission to sit on the floor during the interview. He is so much more comfortable in the tailor-position, or with his feet tucked under him. Besides, he is content to watch the world from below.

- That is probably partly why I have been given the nickname "the stray dog". I try to take pictures from the same level that dogs, cats, and even some insects move. And I move around with the camera like a stray dog, never with a plan for where to go or what to take pictures of. I follow my instincts, the sixth sense. Just stop and photograph wherever I get the notion.

It is not only Moriyama's down-to earthness that has given him the term of endearment

“Stray dog”. One of his most famous motifs is called exactly that - “Stray Dog.” The motif always turns up in the different Moriyama exhibitions touring the world. And on the streets in Tokyo it can be seen on T-shirts, cups and other everyday items for a cheap price. The image is from 1971, taken near the town of Misawa. Moriyama documented the abandonment of one of the American military bases there, and one day he came across a stray dog trudging along in the remains of the compound. It still had a bit of meat on its bones, but it had acquired the stare of a stray dog.

On the road. It was in the 1960s and 70s that Moriyama developed the style of the stray dog, and other characteristic traits. Many of these were influenced by the West. Like other photographers of his generation, Moriyama captured the influence of the West had on Japan after the Second World War. But as opposed to the others, he was not entirely against the westernization. It could even seem as though he was in favor of it. When Moriyama discovered Andy Warhol in the second half of the 60s, he decided to try out the same techniques in his own works. He made a whole series of photographs of soup cans and other canned goods in Japanese stores, studied Warhol’s portraits of women, and had silk screens made of several motifs. The American novelist Jack Kerouac would also have a large impact. In 1968 he read the novel “On the Road”. He became obsessed with doing the same thing as Kerouac, only in Japan. Hence began the almost three year long journey with a buddy, on the roads of Japan. Moriyama hitched rides with trucks and private cars and photographed through the windshield and passenger windows.

- Taking pictures of the landscape in motion was a very special experience. When a car moves at great speed, there appears a series of objects in the field of vision, - elements which enter and disappear again. It becomes a series of endless meetings. It fascinated me deeply.

Moriyama attempted to abort the mission several times, and return to Tokyo. He didn’t last more than two-three days before he had to get back out on the road again.

- When I lay in my own bed, I would dream that I was inside a truck. I dreamt of the sounds, smells, the rhythm, and not least, of the endless meetings.

Photo block and crisis. Towards the end of the Sixties, Moriyama joined a group of photographers who had as a mission to renew Japanese photography. To lead it into a new direction. To introduce new methods which no other Japanese photographer had dared use before. The magazine Provoke was founded.

- It was as simple as, for instance, us wondering why no Japanese photographer took pictures that were out of focus and grainy. We wanted to show that blurry photographs also were interesting.

It doesn’t sound so extreme today, but in Japan at that time the struggle for the unfocused photographs was truly provocative. And Moriyama faced the battle head on. His photographs became increasingly foggy, grainy and only occasionally apprehensive.

- At that time, I struggled with photography. It came to a point where I thought: Do I really need to photograph? Until then, I had experimented with many expressions, but I didn’t feel that I had found any that worked. So I stopped taking pictures.

Moriyama’s break with photography lasted from 1978 until 1980. One of the last great projects before this period was the photographic series and publication “Farewell Photography”. When the master subsequently got photo block, the critics commented that he had shown great insight with this title. The images in “Farewell Photography” were inapprehensible, too blurry. There was talk that the artist had completely lost his ability to

take pictures. Moriyama himself didn't do much to contest the accusations.

- But I thought about photography, all the time, although I didn't take any pictures. And suddenly, it changed. I thought: Here is a camera. There is light here, and there is shadow. That is all I need. And that is how I started photographing again.

There exists a more romantic version of the history about how the photography guru returned to photography. Moriyama is supposed to have wandered the streets of Tokyo one day in spring. It was during the blossoming, and the city was beautiful. In a store window was a camera on display. The master went inside the store, bought the camera, and went out into the nearest park. There he took his first photograph after the break with photography: a sharp and clear image of a simple, pretty flower became the beginning of the rest of Moriyama's career.

Copying machine. Although Daido Moriyama likes talking about the past, future and the sixth sense when explaining his work, he means that since the crisis in the Seventies he has made an effort to look at photography in simpler terms. He won't even call it art.

- For me, a photograph is not the most efficient means of making copies of the world. Sometimes the art is in the motifs and in the reality one photographs, but there is nothing I or anyone else can do to make sure it happens.

Moriyama is aware that many photographers are provoked by the implication that the camera is an advanced copying machine. To him it is rather a term of honor.

- Saying photographs are copies of reality, makes a photograph so much more, larger, than art.

When Galleri Riis in Oslo open their Moriyama-exhibition today, the stray dog will be present. Both on the wall and in the gallery. He will be there, walking around with a little camera around his neck, as usual, ready to take a picture if the instinct should say so. And although he prefers the large and chaotic cities, he cannot completely rule out that he will take a few city images in Oslo.

- I look forward to seeing the dockside and the Vigeland park. When that is done, it may be that I try to find some back streets and explore them with the camera.

marte.spurkland@dn.no

Translation, Ulrikke T. Berg, Galleri Riis

[Profil]

Kopimask

«PANTOMIME» [1965]. Moriyamas billedserie «Pantomime» vises på galleriet SK Foundation i Köln denne måneden. Bildene viser aborterte fostre, som Moriyama fikk låne av et kvinnesykehus

